

OLAJŠAVE ZA INVESTICIJE V RAZISKOVANJE IN RAZVOJ IN VREDNOTENJE INTELEKTUALNE LASTNINE

Marija Tomc Muc, Biro BONUS d.o.o.

OLAJŠAVA ZA RAZISKOVANJE IN RAZVOJ

Olajšava za R & R

- Zavezanec lahko uveljavlja zmanjšanje davčne osnove v višini 100 % zneska, ki predstavlja vlaganja v raziskave in razvoj v tem obdobju, vendar največ v višini davčne osnove. Vlaganja iz tega odstavka so vlaganja v:
  - 1. notranje raziskovalno-razvojne dejavnosti zavezanca, vključno z nakupom raziskovalno-razvojne opreme, ki se izključno in stalno uporablja pri izvajanju raziskovalno-razvojne dejavnosti zavezanca;
  - 2. nakup raziskovalno-razvojnih storitev (ki jih izvajajo druge osebe, vključno s povezanimi osebami, oziroma druge javne ali zasebne raziskovalne organizacije)
- Olajšave ni, če so vlaganja sofinanciranja s strani proračuna Slovenije ali EU.
- Olajšava se lahko prenaša v naslednjih pet davčnih obdobjih.
- Olajšava se izključuje z investicijsko olajšavo.
- **POZOR – NI VEČ DODATNE REGIJSKE OLAJŠAVE**

Vlaganja v raziskovanje in razvoj

- **Kaj je raziskovanje?**

Raziskovanje je izvirno in načrtovano preiskovanje, ki se opravlja v upanju, da bo pripeljalo do novega znanstvenega ali strokovnega znanja in razumevanja, stroški raziskovanja so stroški tekočega obdobja.

Kaj je razvoj?

- Razvijanje je prenašanje ugotovitev raziskovanja ali znanja v načrt ali projekt proizvodnje novih ali bistveno izboljšanih proizvodov in storitev, **preden se začne njihovo proizvodnje ali opravljanje za prodajo**. Stroški razvoja se pripoznajo kot neopredmetena sredstva, če izpolnjujejo pogoje po SRS.

RAČUNOVODSKA OBRAVNAVA

Računovodsko vrednotenje
intelektualne lastnine

OBRAVNAVANJE STROŠKOV RAZVOJA

- V podjetju nastali stroški razvijanja se pripoznajo kot neopredmeteno sredstvo, če se lahko dokažejo:
  - izvedljivost strokovnega dokončanja projekta, tako da bo na voljo za uporabo ali prodajo;
  - namen dokončati projekt in ga uporabljati ali prodati;
  - zmožnost uporabljati ali prodati projekt;
  - verjetnost gospodarskih koristi projekta, med drugim obstoj trga za učinke projekta ali za sam projekt ali, če se bo projekt uporabljal v podjetju, njegova koristnost;
  - razpoložljivost tehničnih, finančnih in drugih dejavnikov za dokončanje razvijanja in za uporabo ali prodajo projekta ter
  - sposobnost zanesljivo izmeriti stroške, ki se pripisujejo neopredmetenemu sredstvu med njegovim razvijanjem.

Začetno merjenje

- Nabavno vrednost neopredmetenega sredstva, nastalega v podjetju, sestavljajo **stroški, ki jih povzroči njegova zgraditev ali izdelava**, in posredni stroški njegove zgraditve ali izdelave, ki mu jih je mogoče pripisati.
- Ne sestavljajo je stroški, ki niso povezani z njegovo zgraditvijo ali izdelavo, in stroški, ki jih trg ne prizna, lahko pa jo sestavljajo stroški izposojanja v zvezi z njegovo pridobitvijo.

Merjenje po začetnem pripoznanju

- Za merjenje po pripoznanju neopredmetenega sredstva mora podjetje za svojo računovodsko usmeritev izbrati
- ali model nabavne vrednosti
  - Po modelu nabavne vrednosti je treba neopredmeteno sredstvo razvidovati po njegovi nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve.
- ali model prevrednotenja.
  - Če se neopredmeteno sredstvo obračuna po modelu prevrednotenja, se tudi vsa druga sredstva v njegovi skupini obračunajo po tem modelu, razen če za ta sredstva ni delujočega trga.

Računovodska obravnava stroškov raziskovanja

- V podjetju nastali stroški raziskovanja se ne pripoznajo kot neopredmeteno sredstvo, temveč se **takoj obravnavajo kot stroški oziroma odhodki obračunskega obdobja, v katerem nastanejo.**

Davčna obravnava olajšav za raziskovanje in razvoj

Olajšava za R & R

- Zavezanec lahko uveljavlja zmanjšanje davčne osnove v višini 100 % zneska, ki predstavlja vlaganja v raziskave in razvoj v tem obdobju, vendar največ v višini davčne osnove. Vlaganja iz tega odstavka so vlaganja v:
  - 1. notranje raziskovalno-razvojne dejavnosti zavezanca, vključno z nakupom raziskovalno-razvojne opreme, ki se izključno in stalno uporablja pri izvajanju raziskovalno-razvojne dejavnosti zavezanca;
  - 2. nakup raziskovalno-razvojnih storitev (ki jih izvajajo druge osebe, vključno s povezanimi osebami, oziroma druge javne ali zasebne raziskovalne organizacije)
- Olajšave ni, če so vlaganja sofinanciranja s strani proračuna Slovenije ali EU.
- Olajšava se lahko prenaša v naslednjih pet davčnih obdobjih.
- Olajšava se izključuje z investicijsko olajšavo.
- **POZOR – NI VEČ DODATNE REGIJSKE OLAJŠAVE**

UVELJAVLJANJE OLAJŠAVE

- Pravilnik o uveljavljanju olajšav za vlaganja v R & R (Uradni list RS 75/2012)
- Davčni zavezanec predloži davčnemu organu obrazec, ki ga izpolni v skladu z metodologijo za izpolnjevanje obrazca, ki je kot Priloga 2 sestavni del tega pravilnika.
  - (2) Obrazec za uveljavljanje davčnih olajšav predloži davčni zavezanec kot prilogo k Davčnemu obračunu davka od dohodkov pravnih oseb in k Davčnemu obračunu akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti hkrati s predložitvijo davčnega obračuna.
  - (3) Zavezanec v davčnem obračunu lahko uveljavlja zmanjšanje davčne osnove v višini 100 % zneska vlaganj v raziskave in razvoj, določenih v 5., 6. in 7. členu tega pravilnika in prikazanih v obrazcu v skladu s tem členom, vendar največ v višini davčne osnove

Kaj je opredeljeno kot RR dejavnost?

- Notranja RR dejavnost pomeni izvirno in sistematično raziskovanje znotraj podjetja zavezanca, namenjeno pridobivanju novega znanja, ki je relevantno za razvoj inovacij v podjetju in vključuje iskanje različnih možnih širših in specifičnih novih rešitev na materialnih, napravah, proizvodih, procesih, sistemih in storitvah.

Kaj je RR?

- razvoj konkretnih praktičnih rešitev za nove ali izboljšane materiale, naprave, proizvode, procese, sisteme ali storitve;
- razvoj orodij, vzorcev, kalupov in matric nove tehnologije;
- konstruiranje in preizkušanje prototipov in modelov pred začetkom njihovega rednega proizvodnje in uporabe;
- konstruiranje in delovanje poskusnega obrata, ki nima gospodarsko utemeljenega obsega.

- Osnovno merilo za razločevanje RR od z njima povezanih dejavnosti je, da mora biti v RR prisoten pomemben element novosti in razreševanja znanstvene oziroma tehnološke nejasnosti.

Notranja RR

- **stroški dela** oseb, ki delajo na konkretnih raziskovalnih oziroma razvojnih projektih v podjetju v danem obdobju; nakup raziskovalno-razvojne opreme, ki se izključno in stalno uporablja pri izvajanju raziskovalno-razvojne dejavnosti zavezanca;
- **stroški materiala in storitev**, povezani z raziskovalno-razvojno dejavnostjo (vključno s stroški podpornih storitev za to dejavnost);
- **stroški izobraževanja**, izključno za potrebe raziskovalnih oziroma razvojnih projektov, ki se izvajajo v podjetju;
- **stroški, povezani z zaščito intelektualne lastnine**, ki neposredno izhajajo iz raziskovalnih in razvojnih dejavnosti zavezanca

Zunanja RR

- **Vlaganja v nakup raziskovalno-razvojnih storitev**, ki jih izvajajo druge osebe, vključno s povezanimi osebami, oziroma druge javne ali zasebne raziskovalne organizacije;
- **stroške pogodb z zunanjimi strokovnjaki** in raziskovalci, ki delajo na raziskovalno-razvojnem projektu oziroma programu;
- **stroške pogodb za izvajanje raziskovalno-razvojnih aktivnosti**, sklenjenih z raziskovalno-razvojnimi organizacijami in drugimi osebami, ki so registrirane za opravljanje raziskovalno-razvojnih dejavnosti.
- Med vlaganja v nakup raziskovalno-razvojnih storitev se ne šteje nakup licenc.

Vprašanja za pomoč

- Kaj je cilj projekta?
- Kaj je novega ali inovativnega v tem projektu?
- Ali išče projekt doslej neodkrite pojave, strukture ali povezave?
- Ali uporablja znanje ali tehnologijo na nov način?
- Ali je velika verjetnost, da bo zaradi projekta nastal novo (širše ali globlje) razumevanje pojavov, povezav ali principov obdelave, ki bi bilo zanimivo za več kot eno organizacijo?
- Ali pričakujemo, da bodo rezultati patentabilni?
- Kakšno osebje dela na projektu?
- Kakšne metode se uporabljajo na projektu?
- V okviru katerega programa je projekt financiran?
- Kako splošne bodo verjetno ugotovitve ali rezultati projekta?
- Ali projekt naravno sodi v drugo znanstveno, tehnološko ali industrijsko dejavnost

Pilotski obrat

- JE RR:
  - dokler sta glavni namen pridobivanje izkušenj in zbiranje tehničnih in drugih podatkov, potrebnih za:
    - ocenjevanje hipotez;
    - pisanje novih formul za izdelek;
    - določanje novih specifikacij končnega izdelka;
    - izdelavo posebne opreme in struktur, ki jih potrebuje nov proces;
    - pripravo navodil ali priročnikov za uporabo.
- NI RR:
  - ko je eksperimentalna faza mimo, delovati kot navadna komercialna enota, ta dejavnost ne more škodovati za RR

Prototip

je izviren model, ki je skonstruiran tako, da zajema vse tehnične značilnosti in zmogljivosti novega izdelka.

- JE RR
- Razvoj, izdelava in preizkušanje prototipov sodijo v RR.
- NI RR
- Ko pa je bilo preizkušanje enega ali več prototipov zadovoljivo, je dosežena meja RR. Izdelava več kopij prototipa za trenutni komercialni, vojaški ali medicinski namen po uspešnem preizkušanju izvirnika ne sodi v RR, eprav jo opravlja raziskovalno osebje.

Poskusna proizvodnja

- JE RR
- Samo, če zahteva nadaljnje projektiranje.
- NI RR
- Če poskusna proizvodnja ne zahteva nadaljnjega projektiranja, se ne sme šteti v RR.

Odpravljanje napak

- JE RR
- Občasno, če prispeva k večjim spremembam opreme in procesov.
- NI RR
- Če odprava napak zahteva samo manjše spremembe opreme in procesov.

Povratni RR

- JE RR
- NI RR
- če bo potrebno potem, ko je bil nov izdelek ali proces predan proizvodnim enotam, še vedno reševati tehnične probleme in bo to zahtevalo nadaljnji RR:

Industrijsko konstruiranje

- JE RR
- Načrti in risbe, ki so namenjeni določanju postopkov, tehničnih specifikacij in operativnih značilnosti, ki so potrebni za zasnovano, razvoj in izdelavo novih izdelkov in procesov.
- NI RR
- Velika večina konstrukcijskega dela je povezana s proizvodnimi procesi in ne sodi v RR.

Opremljanje z orodji in industrijski inženiring

- JE RR
- Če se proces opremljanja z orodji konča z nadaljnjim RR delom – npr. razvoj novih strojev in orodij, spremembe v postopkih...
  - Povratni RR
- NI RR
- V večini primerov je to del proizvodnega procesa.

Administracija v RR

- JE RR
- Če prispevajo neposredno k raziskovalno-razvojnem projektu in se opravljajo izključno za RR, potem so del pravega RR, njihovi nosilci pa se štejejo med raziskovalno-razvojno osebje.
- Tipična primera sta vodja raziskovalno-razvojnega projekta, ki načrtuje in nadzoruje znanstvene in tehnične vidike projekta, ali obdelovalec besedila, ki pripravlja vmesno in
- končno poročilo o projektu.
- NI RR
- V vseh drugih primerih

DOKUMENTACIJA

Kaj mora imeti podjetje, če želi uveljaviti olajšavo?

- Vlaganja v R & R opredeljena v poslovnem načrtu ali posebnem razvojnem programu.
- Opredeljen mora biti postopek vlaganj, tako da je možno naknadno preverjati skladnost s projektom.

Poslovni načrt

- **naslov** raziskovalno-razvojnega projekta oziroma programa,
- **opis vsebine** raziskovalno-razvojnega projekta oziroma programa,
- **seznam predvidenih aktivnosti** raziskovalno-razvojnega projekta oziroma programa z oceno stroškov po posameznih aktivnostih in obdobjih,
- **načrtovane mejnike** med izvajanjem raziskovalno-razvojnega projekta oziroma programa, rezultate raziskovalno-razvojnega projekta oziroma programa.

Hvala za pozornost.

Marija Tomc Muc, Biro Bonus d.o.o.